

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. balandžio 25 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja) ir Dalios Vasarienės,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal atsakovės uždarnosios akcinės bendrovės „Ažuolas LT“ kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. spalio 4 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės viešosios įstaigos Vytauto Didžiojo universiteto ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Ažuolas LT“ dėl nuostolių atlyginimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių sutartinę atsakomybę už nuostolius, pardavėjo patirtus dėl aukcioną laimėjusio pirkėjo įsipareigojimo sumokėti daikto kainą nevykdymo, sutarties aiškinimą, ieškinio senatį, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė prašė teismo priteisti iš atsakovės 231 690 Eur nuostolių atlyginimo, 5 proc. dydžio metines procesines palūkanas, bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Ieškovė nurodė, kad organizavo viešą elektroninį aukcioną, kuriame buvo parduodamos ieškovei nuosavybės teise priklausančios patalpos. Aukciono laimėtoja išrinkta atsakovė. Šalys 2020 m. sausio 31 d. sudarė pirkimo-pardavimo sutartį (toliau – Sutartis), joje nustatyta patalpų kaina – 1 051 000 Eur. Atsakovės aukciono metu sumokėtas 20 000 Eur garantinis įnašas buvo įskaitytas į kainą, likusią jos dalį (1 031 000 Eur) atsakovė turėjo sumokėti per 30 dienų nuo Sutarties pasirašymo. Patalpų kainos nustatytu terminu atsakovė nesumokėjo, 2020 m. kovo 12 d. pranešimu informavo, kad atsisako įsigyti turtą. 2020 m. balandžio 17 d. nutraukus Sutartį ieškovė 2020 m. gegužės 4 d. grąžino atsakovei 9690 Eur jos sumokėto garantinio įnašo, iš 20 000 Eur atskaičiusi priskaičiuotus 10 310 Eur delspinigius. 2020 m. liepos 23 d. – 2020 m. liepos 24 d. surengus naują viešą aukcioną Patalpos parduotos už didžiausią pasiūlytą 809 000 Eur kainą.
4. Ieškovė prašo priteisti jai iš atsakovės žalą, patirtą dėl neteisėtų veiksmų, pasireikšusių Sutartyje nustatyto įsipareigojimo sumokėti daikto kainą neįvykdymu, atlyginimą. Žalą sudaro negautos pajamos – skirtumas tarp turto kainos, kurios nesumokėjo atsakovė, ir naujame aukcione parduoto turto kainos. Jei atsakovė būtų įvykdžiusi Sutartyje nustatytą įsipareigojimą ir sumokėjusi daikto kainą, ieškovė nebūtų patyrusi nuostolių. Ieškovė prašoma priteisti nuostolių atlyginimo dydį (242 000 Eur) sumažino pasilikto garantinio įnašo suma (10 310 Eur).

II. Pimosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

5. Kauno apygardos teismas 2021 m. gruodžio 20 d. sprendimu ieškinį patenkino, priteisė ieškovei iš atsakovės 231 690 Eur nuostolių atlyginimo, 5 proc. dydžio metines palūkanas nuo priteistos sumos (231 690 Eur) nuo bylos iškėlimo teisme dienos (2021 m. balandžio 28 d.) iki teismo sprendimo visiškai įvykdymo, 2713 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.
6. Teismas nustatė, kad šalys sudarė Sutartį, pagal kurią ieškovė pardavė, o atsakovė, laimėjusi aukcioną, nupirko patalpas. Sutartis sudaryta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. V-832 „Dėl sprendimo dėl viešosios įstaigos Vytauto Didžiojo universiteto vykdomų nekilnojamojo turto pardavimo sandorių priėmimo“ ir VDU rektoriaus 2019 m. rugsėjo 6 d. įsakymu patvirtinto VDU organizuojamų elektroninių aukcionų, kuriuose parduodamas nuosavybės teise valdomas nekilnojamasis turtas, vykdymo informacinių technologijų priemonėmis tvarkos aprašo (toliau – ir Aprašas) nuostatomis. Atsakovės kaip aukciono laimėtojos atsakomybę ir teises pasekmes už Sutarties sąlygų nevykdymą šalys aptarė Sutarties 12.3 punkte, pagal kurį, pirkėjui nustatytu terminu nesumokėjus likusios daikto kainos ir nustatyta tvarka pardavėjui vienašališkai nutraukus Sutartį, pirkėjui grąžinamos sumokėtos pagal Sutartį pinigų sumos (įskaitant garantinį įnašą), atskaičius pardavėjo patirtus nuostolius.
7. Teismas nurodė, kad ne tik šalių sudaryta Sutartis kartu su Aprašo nuostatomis, bet ir įstatyme įtvirtinta daiktų pirkimo aukciono būdu sandorio esmė lemia, jog aukcioną laimėjęs dalyvis įsipareigoja nupirkti turtą ir per nustatytą terminą sumokėti jo kainą, o šią pareigą pažeidęs be svarbių priežasčių turi padengti nuostolius. Atsakovė atliko neteisėtus veiksmus: pasiūliusi didžiausią turto kainą ir laimėjusi aukcioną, aukciono protokole patvirtinusi, kad su Aprašu ir aukciono sąlygomis yra susipažinusi ir įsipareigoja jas vykdyti, sudariusi su ieškove Sutartį, kuria patvirtino, kad turi reikiamas finansines galimybes prisiimti įsipareigojimus pagal Sutartį ir gali vykdyti iš Sutarties kylančius įsipareigojimus

(Sutarties 9.19 punktą), nesumokėjo patalpų kainos, dėl to Sutartis buvo nutraukta (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.246 straipsnis). Atsakovės kaltė preziumuojama. Šios prezumpcijos, teismo vertinimu, atsakovė nepaneigė. Ieškovė, sudariusi Sutartį su atsakove, turėjo realias galimybes gauti nustatytą patalpų kainą – 1 051 000 Eur. Naujai surengto aukciono laimėtojai tos pačios patalpos buvo parduotos už mažesnę kainą, t. y. 809 000 Eur. Skirtumas tarp atsakovės nesumokėtos patalpų kainos ir naujajame aukcione parduotų patalpų kainos – 242 000 Eur. Taigi ieškovė patyrė realių nuostolių, negavo 242 000 Eur pajamų dėl kitos Sutarties šalies neteisėtų veiksmų (CK 6.249 straipsnio 1 dalis). Atsakovės veiksmus ir ieškovei atsiradusią žalą sieja priežastinis ryšys.

8. Nustatęs visas atsakovės civilinės atsakomybės sąlygas teismas priteisė ieškovei iš atsakovės 231 690 Eur, iš ieškovės patirtos nuostolių sumos atėmęs atsakovei negrąžinto garantinio įnašo sumos dalį dėl priskačiuotų delspinigių, kadangi delspinigių suma iš dalies dengia ieškovės patirtus nuostolius.
9. Teismas konstatavo, kad CK 1.125 straipsnio 3 dalies nuostatos, kuriomis remiasi atsakovė, šiuo atveju netaikytinos, atsižvelgiant į ieškovės pareikšto reikalavimo (taikyti atsakovei, kaip aukciono laimėtojai, civilinę atsakomybę) pobūdį. Ieškiniu reginčiamos konkurso sąlygos, vykusios procedūros ar kurių nors dalyvavusių jame asmenų veiksmai, aukciono organizatoriaus priimti (nepriimti) sprendimai ir pan. CK 1.125 straipsnio 8 dalyje nustatyto termino ieškovė nepraleido.
10. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi atsakovės apeliacinį skundą, 2022 m. spalio 4 d. nutartimi Kauno apygardos teismo 2021 m. gruodžio 20 d. sprendimą paliko nepakeistą.
11. Kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad ieškovės reikalavimas taikyti aukciono laimėtojos atsakomybę ir konkrečias teises pasekmes atsakovei nustatytu terminu nesumokėjus aukcione įsigyto turto kainos nepatenka į CK 1.125 straipsnio 3 dalies taikymo sritį. Ieškinį pareiškė aukciono organizatorius, ne aukciono dalyvis, šio ginčo baigtis neturės įtakos kitų aukciono dalyvių teisėms ir teisėtiems interesams. Ieškovės reikalavimui taikytinas sutrumpintas trejų metų ieškinio senaties terminas (nuo 2022 m. sausio 1 d. galiojančios CK 1.125 straipsnio redakcijos 9 dalis), jis šiuo atveju nepraleistas.
12. Sutartis su atsakove sudaryta vadovaujantis Aprašu, kuris reglamentuoja VDU viešų aukcionų, kuriuose parduodamas VDU nuosavybės teise valdomas nekilnojamas turtas, organizavimą ir vykdymą informacinių technologijų priemonėmis interneto svetainėje www.evarzytynes.lt (Aprašo 1 punktą). Aprašas privalomas aukciono organizatoriui, aukciono dalyviams ir potencialiems aukciono dalyviams (Aprašo 3 punktą). Aprašo 49 punkte įtvirtinti reikalavimai turto pirkimo–pardavimo sutarčių sąlygoms. Pagal šiuos reikalavimus turto pirkimo–pardavimo sutartyje, be kita ko, turi būti nurodyta: aukciono laimėtojo atsakomybė ir teisinės pasekmės už sutarties (sutarčių) sąlygų nevykdymą arba netinkamą vykdymą (Aprašo 49.4 punktą); Sutarties (sutarčių) nutraukimo atvejai, tarp kurių yra galimybė vienašališkai ne teismo tvarka nutraukti turto pirkimo–pardavimo sutartį, jeigu aukciono laimėtojas per sutartyje nustatytą terminą arba per papildomai nurodytą laiką neįvykdo sutarties sąlygų, nesumoka pirkimo kainos ir pradinės įmokos skirtumo sumos ir (ar) delspinigių. Nutraukus turto pirkimo–pardavimo sutartį dėl aukciono laimėtojo kaltės, aukcione parduotas turtas grąžinamas aukciono organizatoriui, o pirkėjui grąžinama jo sumokėta pirkimo kainos dalis kartu su pradine įmoka, atskaičius aukciono organizatoriaus patirtus nuostolius, įskaitant netesības. Aukciono organizatorius turi teisę reikalauti iš aukciono laimėtojo padengti naujo aukciono rengimo išlaidas ir kainų skirtumą, jeigu naujame aukcione turtas ir kiti nekilnojamieji daiktai buvo parduoti už mažesnę kainą negu ta, kurią būtų turėjęs sumokėti aukciono laimėtojas (Aprašo 49.6 punktą).
13. Sutarties 12.3 punkte, be kita ko, nustatyta, kad pirkėjui nesumokėjus likusios daikto kainos pardavėjas turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį. Tokiu atveju pirkėjui grąžinamos sumokėtos pagal šią Sutartį pinigų sumos (įskaitant garantinį įnašą), atskaičius pardavėjo patirtus nuostolius.
14. Taikydama sutarčių aiškinimo taisykles (CK 6.193 straipsnis; Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. birželio 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-192-969/2021), kolegija konstatavo, kad Aprašo 49.6 punkte nustatyta pardavėjos teisė reikalauti padengti kainų skirtumą atsakovei buvo (turėjo būti) žinoma, todėl, net ir konkrečiai Sutartyje neaparta, tokia sąlyga laikytina įprastine tokio pobūdžio sutarties sąlyga, į kurią turi būti atsižvelgiama aiškinant sutartį. Nei Sutarties 12.3 punkte, nei kitose Sutarties sąlygose nėra *expressis verbis* (tiesiogiai) įtvirtintas pardavėjos teisės reikalauti padengti kainų skirtumą Sutarties nutraukimo atveju atsisakymas. Kolegija pripažino nepagrįstą atsakovės argumentą, kad šalys Sutarties 12.3 punkte išreiškė suderintą valią ir susitarė dėl tokios teisės atsisakymo (pirkėjos atsakomybės apribojimo). Iš byloje pateikto šalių susirašinėjimo iki Sutarties sudarymo teismas nustatė, kad atsakovė teiravosi apie numatomą patalpų aukciono datą, sąlygas (dėl garantinio įnašo dydžio, dėl sklypo suformavimo), tačiau klausimas dėl pirkėjo pareigos padengti aukcionų kainų skirtumą nebuvo keliamas.
15. Kolegija atmetė kaip nepagrįstą ir atsakovės argumentą, kad šalių susitarimą pakeisti Apraše nustatytas pirkimo–pardavimo sutarties sąlygas patvirtina Sutarties 12.3 punkte įtvirtinta ieškovės pareiga grąžinti atsakovei garantinį įnašą, nors tokia ieškovės teisė aukciono taisyklėse ar Apraše nenurodyta. Kolegijos vertinimu, vien tai, kad Aprašo 49.6 punkte vartojama sąvoka „pradinė įmoka“, o Sutartyje – „garantinis įnašas“, neturi esminės reikšmės.
16. Kolegija nurodė, kad CK 6.252 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog šalys savo susitarimu negali pakeisti imperatyvių teisės normų, nustatančių civilinę atsakomybę, jos formą ar dydį. Apraše įtvirtinti reikalavimai, be kita ko, susiję su aukciono laimėtojo atsakomybe dėl jo kaltės nutraukus turto pirkimo–pardavimo sutartį, yra imperatyvaus pobūdžio. Aprašo 49.6 punktą iš esmės atitinka CK 6.422 straipsnio 2 dalies nuostata, pagal kurią nesąžiningas pirkėjas tokiais atvejais privalo atlyginti aukciono vedėjui naujo aukciono organizavimo ir surengimo išlaidas, taip pat sumokėti kainų skirtumą, jeigu naujame aukcione daiktas buvo parduotas už mažesnę kainą negu ta, kurios nesumokėjo nesąžiningas pirkėjas. Kolegija atmetė kaip nepagrįstą atsakovės argumentą, kad, šalims susitarus dėl esminių sąlygų Sutartyje, teismas nepagrįstai taikė aukcioną reglamentuojančias bendrąsias teisės normas ir Aprašo nuostatas.
17. Dėl atsakovės argumento, kad ieškovė per protingą terminą nepranešė atsakovei apie sprendimą rengti naują aukcioną, todėl prarado CK 6.422 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą teisę reikalauti sumokėti kainų skirtumą, kolegija nurodė, kad pagal šią įstatymo nuostatą aukciono vedėjo teisė paskelbti naują aukcioną kyla iš aukcioną laimėjusio pirkėjo įsipareigojimo nustatyta tvarka ir terminais sumokėti prekės kainą neįvykdymo, todėl reikalavimas per protingą terminą pranešti pirkėjui apie ketinimą surengti naują aukcioną tai prekei parduoti iš esmės skirtas pirkėjui informuoti, jog sutartis su juo bus nutraukta ir jis bus laikomas nesąžiningu, taip sudarant jam galimybę atitinkamai ginti savo teises. Tokia išvada darytina, be kita ko, atsižvelgiant į CK 6.421 straipsnio 1 dalyje nustatytą pirkimo–pardavimo aukciono būdą sutarties sudarymo momentą ir CK 6.422 straipsnio 2 dalyje nustatytą draudimą nesąžiningam pirkėjui dalyvauti naujame aukcione. Ieškovė naują patalpų aukcioną paskelbė po to, kai atsakovei buvo pranešta apie Sutarties nutraukimą. Todėl šiuo atveju, kolegijos vertinimu, nėra pagrindo konstatuoti, kad ieškovė, nepranešusi atsakovei apie

rengiamą patalpų aukcioną, užkirto galimybę pastarajai ginti savo teises. Ieškovės vienašalio Sutarties nutraukimo teisėtumo atsakovė neginčijo.

18. Be to, Aprašo 49.6 punkto nuostatos suformuluotos kiek kitaip nei [CK 6.422 straipsnio](#) 2 dalis. Apraše aukciono organizatoriaus teisė reikalauti padengti naujo aukciono rengimo išlaidas ir kainų skirtumą nustatyta būtent nutraukus turto pirkimo–pardavimo sutartį dėl aukciono laimėtojo kaltės, o reikalavimas tokiu atveju pranešti pirkėjui apie rengiamą naują aukcioną nėra įtvirtintas. Atsakovė neturėjo teisės dalyvauti naujame aukcione, todėl reikalavimo dėl pranešimo neįvykdymas nagrinėjamu atveju nelaikytinas esminiu procedūriniu pažeidimu, suponavusiu [CK 6.422 straipsnio](#) 2 dalyje įtvirtintos teisės reikalauti sumokėti kainų skirtumą praradimą. Atsakovė žinojo (turėjo žinoti) apie ieškovės teisę nutraukti Sutartį parduoti Patalpas naujame aukcione ir reikalauti padengti kainų skirtumą, jei Patalpos bus parduotos už mažesnę kainą nei pasiūlyta atsakovės. Todėl atsakovė, kolegijos vertinimu, galėjo ir pati pasidomėti apie viešai paskelbtą naują patalpų aukcioną. Nepranešimas apie ieškovės rengiamą naują patalpų aukcioną nepaneigia atsakovės padaryto Sutarties pažeidimo, dėl kurio Sutartis turėjo būti nutraukta ir ieškovė patyrė nuostolių negautų pajamų forma.
19. Kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, kad atsakovei neįrodžius, jog antrasis aukcionas vyko iš esmės kitokiomis sąlygomis nei pirmasis, ieškovė turi teisę reikalauti kompensuoti dėl neteisėtų atsakovės veiksmų negautas pajamas. Ginčo dėl priteisto nuostolių atlyginimo dydžio apeliacinės instancijos teisme nėra.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

20. Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. spalio 4 d. nutartį ir Kauno apygardos teismo 2021 m. gruodžio 20 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškovės ieškinį atmesti, priteisti atsakovei iš ieškovės bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
- 20.1. Teismai netinkamai taikė [CK 1.125 straipsnio](#) 3 dalies nuostatas. Aukcionas yra konkurso rūšis, taigi, taikant [CK 6.419, 6.429, 6, 9, 4, 7](#) straipsnių nuostatas, iš aukciono rezultatų atsirandantiems reikalavimams taikomas sutrumpintas vieno mėnesio ieškinio senaties terminas. Sutartis yra konkurso rezultatas, atitinkamai ir ieškovės reiškiamas ieškinio reikalavimas kvalifikuotinas kaip kylantis iš konkurso (aukciono) rezultatų [CK 1.125 straipsnio](#) 3 dalies prasme. Ieškovė lygina vieno aukciono (konkurso) rezultatus su kito aukciono (konkurso) rezultatais ir šių rezultatų skirtumą siekia priteisti iš atsakovės. Nurodytoje normoje įtvirtintas ieškinio senaties terminas, priešingai nei nusprendė apeliacinės instancijos teismas, taikytinas visiems reikalavimams, atsirandantiems iš konkurso rezultatų. Apie aukcionų rezultatus ir kainų skirtumus ieškovė sužinojo ne vėliau nei 2020 m. liepos 24 d. Ieškinio senaties terminas baigėsi 2020 m. rugpjūčio 24 d. Ieškovė į teismą kreipėsi tik 2021 m. balandžio 28 d.
- 20.2. Teismai netinkamai taikė [CK 6.156, 6.193](#) straipsnių nuostatas, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimų 2020 m. gruodžio 30 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-360-916/2020. Aprašo 49 punkte įtvirtinti konkretūs reikalavimai turto pirkimo–pardavimo sutarčių sąlygoms. Jose turi būti nurodyta aukciono organizatoriaus teisė reikalauti iš aukciono laimėtojo padengti naujojo aukciono rengimo išlaidas ir kainų skirtumą, jeigu naujame aukcione turtas būtų parduotas už mažesnę kainą (Aprašo 49.6 punktas). Sudarydamos Sutartį šalys rėmėsi Aprašo reikalavimais ir įtraukė nuostatą dėl sutarties nutraukimo ir aukciono laimėtoju taikomų sankcijų, tačiau (įgyvendinus sutarčių laisvės principą) pakeistą pagal šalių susitarimus (Sutarties 12.3 punktas). Į Sutartį sąmoningai neįtraukta sąlyga dėl pardavėjos teisės reikalauti iš aukciono laimėtojo padengti kainų skirtumą. Sąlygų, kurios įtvirtintos Aprašo 49.4, 49.6 punktuose, kaip būtinųjų Sutarties sąlygų, neįtraukimas į Sutartį patvirtina, kad šalys išreiškė suderintą valią netaikyti ginčo sankcijos. Priešingu atveju atitinkama ieškovės teisė būtų aptarta Sutartyje. Sistemškai aiškinant Aprašo nuostatas laikytina, kad aukciono laimėtojo atsakomybė ir teisinės pasekmės už sutarties nevykdymą, įskaitant ir aukciono organizatoriaus teisę reikalauti kainų skirtumo, turi būti aptarta ir įtvirtinta būtent pirkimo–pardavimo sutartyje. Nelogiška teismo išvada, kad ieškovė turi teisę reikalauti nuostolių atlyginimo vien dėl to, kad Sutartyje nenustatyta, jog tokios teisės ieškovė neturi. Taip aiškindami Sutartį teismai nukrypo nuo kasacinio teismo išaiškinimų, pagal kuriuos, esant deklaratyvių ir teises bei pareigas nustatančių sąlygų tarpusavio sankirtai, prioritetas suteiktinas teisės ir pareigas nustatančioms sutarties sąlygoms. Sutartyje aiškiai įtvirtinta konkreti šalių atsakomybė nepaliekant ribų abejonėms, papildomoms sąlygoms. Šalių susirašinėjimas patvirtina, kad jos aktyviai derino poziciją Sutarties sudarymo (nutraukimo) klausimais, tačiau nė viena jų nekėlė klausimo dėl atsakovės pareigos padengti aukcionų kainų skirtumą. Ieškovė neužsiminė apie tokią atsakovės pareigą Aprašo ar kito teisės akto pagrindu.
- 20.3. Teismai netinkamai taikė [CK 6.422 straipsnio](#) 2 dalies nuostatas. Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai konstatavo, kad, atsakovei pasielgus nesąžiningai ir praradus teisę dalyvauti kitame aukcione, ieškovės [CK 6.422 straipsnio](#) 2 dalyje nustatyto reikalavimo nesilaikymas vertintinas kaip formalus pažeidimas. Ši teisės norma nėra savitikslė. Aukciono rengėjui specialiai nustatyta pareiga pranešti apie naują aukcioną kainos nesumokėjusiam pirkėjui, kad pastarasis turėtų galimybę įvertinti naujojo aukciono rengimo pasekmes (pavyzdžiui, mažesnės kainos gavimą tikimybę) ir ginti savo teises, siekdamas nepatirti neigiamų finansinių padarinių. Įstatyme nustatyto reikalavimo nevykdymas yra neteisėtas, nesąžiningas atsakovės atžvilgiu. Taigi, ieškovei pažeidus savo prievolę pranešti apie naująjį aukcioną, vadovaujantis [CK 6.64](#) straipsnio 1 dalies 1 punkto, 3 dalies nuostatomis, laikytina, kad atsakovė nėra atsakinga už naujojo aukciono metu kitų asmenų pasiūlytą kainą (kainų skirtumą).
21. Ieškovė atsiliepimu į atsakovės kasacinį skundą prašo jį atmesti, skundžiamus teismų procesinius sprendimus palikti nepakeistus. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 21.1. Teismai tinkamai taikė sutarčių aiškinimą reglamentuojančias teisės normas,

nenukrypo nuo šiuo klausimu suformuotos kasacinio teismo praktikos. Ieškovė prašė taikyti atsakovei sutartinę civilinę atsakomybę, ieškinį grindė ne vien Aprašo nuostatomis, kaip nurodo atsakovė, bet ir Sutarties sąlygomis bei civilinę atsakomybę reglamentuojančiomis teisės normomis. Šalių bendra valia buvo sudaryti Sutartį, vadovaujantis Aprašu (Sutarties 2.1 punktas), su kuriuo atsakovė patvirtino susipažinusi, įsipareigojo vykdyti visas Aprašo nuostatas (aukciono protokolas Nr. 179831). Aprašas yra neatsiejama Sutarties dalis, taigi, nors Sutartyje tiesiogiai neatkartotos Aprašo 49.6 punkto imperatyvios nuostatos, kuriose įtvirtinta ieškovės teisė reikalauti iš atsakovės nuostolių (turto pardavimo kainos skirtumo) atlyginimo, jos taikytinos atsakovei. Nėra įrodymų, kurie patvirtintų atsakovės teiginius apie vykusias šalių derybas ir sąmoningą Sutarties 12.3 punkto pakeitimą, ieškovei – viešajai įstaigai – atsisakant teisės į nuostolių atlyginimą sutarties nutraukimo atveju dėl atsakovės kaltės, taip pažeidžiant teisės aktų bei Aprašo nuostatas. Sutarties nuostatose toks atsisakymas neatsispindi. Sutarties 12.3 punkto aiškinimas atsakovės nurodomą prasmę neatitinka Sutarties tikslo ir prasmės, prieštarauja kitoms Sutarties sąlygoms, Aprašo 49.6 punktui, suponuoją absurdiškus padarinius (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. gruodžio 30 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-360-916/2020). Šalių susirašinėjimas patvirtina, kad atsakovė rėmėsi Aprašo nuostatomis.

21.2. Ieškovės reikalavimo atsakovei atlyginti dėl jos neteisėtų veiksmų atsiradusius nuostolius atsisakymas būtų neteisėtas (negaliojantis), prieštaraujantis [CK 6.246–6.249](#) straipsnių nuostatomis. Tokio pobūdžio susitarimus draudžia [CK 6.252](#) straipsnio 2 dalis.

21.3. Nepranešimas atsakovei apie antrojo aukciono rengimą nepaneigia ir negali paneigti ieškovės teisės į nuostolių atlyginimą. Atsakovė nenurodė ir nepagrindė, ką nagrinėjamu atveju būtų pakeitęs ieškovės pranešimas jai po to, kai Sutartis jau buvo nutraukta, apie naujojo aukciono rengimą. [CK 6.422](#) straipsnyje nėra nurodyta, kad aukciono organizatorius praranda teisę reikalauti iš nesąžiningo pirkėjo atlyginti naujo aukciono organizavimo ir surengimo išlaidas, taip pat sumokėti kainų skirtumą, jeigu naujame aukcione daiktas buvo parduotas už mažesnę kainą negu ta, kurios nesumokėjo nesąžiningas pirkėjas.

21.4. [CK 6.64](#) straipsnio nuostatos šiuo atveju netaikytinos. Atsakovė neįrodinėjo, kad negali įvykdyti prievolės atlyginti žalą dėl to, kad ieškovė nepranešė jai apie antrojo aukciono vykdymą. Ji neįvardija ir nepagrindžia, kaip konkrečiai ieškovės nepranešimas lėmė negalėjimą įvykdyti šią prievolę.

21.5. Kadangi ieškovė reikšė reikalavimus dėl civilinės atsakomybės atsakovei taikymo, o ne iš konkurso (aukciono) kylančius reikalavimus, taikytinos [CK 1.125](#) straipsnio 8 dalies, o ne [CK 1.125](#) straipsnio 3 dalies nuostatos. Įstatyme nustatyto 3 metų ieškinio senaties termino ieškovė nepraleido.

Teisėjų kolegija
k o n s t a t u o j a :

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl ieškinio senaties termino taikymo nagrinėjamoje byloje pareikštam reikalavimui

22. [CK 1.125](#) straipsnyje nustatytas bendrasis dešimties metų ieškinio senaties terminas, taip pat sutrumpinti ieškinio senaties terminai, taikytini atskirų rūšių reikalavimams. Ieškinio senaties termino trukmė įstatyme yra diferencijuojama pagal gintinos vertybės pobūdį, reikšmę, civilinių santykių dinamizmo laipsnį ir kt. požymius nustatant atitinkamą viešojo intereso saugoti civilinės apyvartos stabilumą ir viešojo intereso suteikti efektyvią civilinių teisinių santykių dalyvių subjektyvių teisių gynybą balansą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. gruodžio 23 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-523-248/2020](#), 41 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika).
23. Pagal [CK 1.125](#) straipsnio 3 dalies nuostatas iš konkurso rezultatų atsirandantiems reikalavimams taikomas vieno mėnesio ieškinio senaties terminas. Nurodyto straipsnio 9 dalyje įtvirtinta, kad reikalavimams dėl padarytos žalos atlyginimo taikomas sutrumpintas trejų metų ieškinio senaties terminas.
24. Kasaciniame skunde argumentuojama, kad šią bylą nagrinėję teismai netinkamai aiškino ir taikė pirmiau nurodytas ieškinio senatį reglamentuojančias teisės normas, nepagrįstai konstatavo, kad taikytinas ieškinio senaties terminas ieškovės reikalavimams pareikšti nėra pasibaigęs. Atsakovės įsitikinimu, ieškovės reikalavimas kvalifikuotinas kaip kylantis iš konkurso rezultatų, taigi taikytinas [CK 1.125](#) straipsnio 3 dalyje nustatytas vieno mėnesio ieškinio senaties terminas, tačiau jis iki ieškinio pateikimo buvo pasibaigęs.
25. Apeliacinės instancijos teismas, pritardamas pirmosios instancijos teismo išvadoms, skundžiamoje nutartyje nurodė, kad ieškovės reikalavimas nepatenka į [CK 1.125](#) straipsnio 3 dalies taikymo sritį. Šią išvadą teismai motyvavo tuo, kad ieškiniu neginčijamos konkurso sąlygos, vykusios procedūros, dalyvių veiksmai ar aukciono organizatoriaus sprendimai. Ieškinį pareiškė aukciono organizatorius, ne aukciono dalyvis, šio ginčo baigtis neturės įtakos kitų aukciono dalyvių teisėms ir teisėtiems interesams. Teismai padarė išvadą, kad ieškovės reikalavimui, atsižvelgiant į jo pobūdį (reikalavimas taikyti atsakovei, kaip aukciono laimėtojai, civilinę atsakomybę), taikytinas sutrumpintas trejų metų ieškinio senaties terminas, šiuo atveju jis nepraleistas.
26. Teisėjų kolegija šias teismų išvadas laiko teisiškai pagrįstomis, o atsakovės argumentus atmeta.
27. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad [CK 1.125](#) straipsnio 3 dalyje įtvirtintas sutrumpintas ieškinio senaties terminas taikytinas tuo atveju, kai, pvz., reikalavimus reikšia geriausiai konkurso organizatoriaus nurodytą rezultatą pateikęs subjektas, kuriam viešo konkurso organizatorius nesuteikia specialiosios teisės ([CK 6.947](#) straipsnio 1 dalis), arba konkurso rezultatus ginčija jį pralaimėję asmenys (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 24 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-166-684/2016](#)).
28. Ieškovė, aukciono organizatorė, pareiškė ieškiniu neginčijo konkurso rezultatų, neįrodinėjo, kad padaryta pažeidimų, suponavusių netinkamą konkurso eigą ir (ar) baigtį. Ji reikšė reikalavimą atlyginti dėl atsakovės padaryto sutarties pažeidimo atsiradusius nuostolius. Taigi nebuvo

pagrindo teismams taikyti ieškinio senaties terminą, nustatytą kitokio pobūdžio – iš konkurso rezultatų atsirandantiems – reikalavimams pareikšti, o taikytinas [CK 1.125 straipsnio](#) 9 dalyje įtvirtintas terminas, kuris, kaip nustatė teismai, nebuvo praleistas, taigi nesuponavo [CK 1.131 straipsnio](#) 1 dalyje įtvirtintų padarinių taikymo.

Dėl sutarties laisvės principo ribų, ieškovės pasirinkto gynybos būdo

29. [CK 1.2 straipsnio](#) 1 dalyje įtvirtintas vienas iš svarbiausių civiliniuose santykiuose galiojančių principų – sutarties laisvės principas. Šis principas, detalizuotas [CK 6.156 straipsnyje](#), suteikia teisę civilinių teisinių santykių subjektams laisvai spręsti, sudaryti jiems konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, taip pat pasirinkti, su kuo tą sutartį sudaryti, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas ar jos turinį nustato imperatyviosios įstatymo normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, teisės principai, gera moralė. Sutarties laisvės principas taip pat apima šalių teisę pasirinkti ir sudaryti tokios rūšies sutartį, kuri labiausiai atitinka jų interesus. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią ([CK 6.189 straipsnio](#) 1 dalis).
30. Kasaciniame skunde atsakovė argumentuoja, kad teismai netinkamai taikė [CK 6.156 straipsnio](#) nuostatas, taip pat [CK 6.193 straipsnį](#), kuriame įtvirtintos sutarčių aiškinimo taisyklės. Atsakovė laikosi pozicijos, kad sistemškai aiškinant Aprašo nuostatas laikytina, jog aukciono laimėtojo atsakomybė ir teisinės pasekmės už sutarties nevykdymą, įskaitant ir aukciono organizatoriaus teisę reikalauti iš aukciono laimėtojo padengti naujojo aukciono rengimo išlaidas ir kainų skirtumą, turėjo būti aptartos ir įtvirtintos Sutartyje. Šiuo atveju šalys, nors aptarė dėl Sutarties nutraukimo aukciono laimėtoji taikytinas sankcijas, į Sutartį sąmoningai neįtraukė minėtų Aprašo nuostatų. Šalims tokiu būdu išreikšus suderintą valią netaikyti ginčo sankcijos, atsakovei negalėjo būti taikoma atsakomybė.
31. Taigi atsakovės skundas grindžiamas tuo, kad šalys, įgyvendindamos sutarties laisvės principą, buvo sutarusios dėl atsakovės civilinės atsakomybės ribojimo, o ieškovė – atsisakiusi teisių gynimo būdo, kuriuo naudojasi reikšdama reikalavimą šioje byloje.
32. Teisėjų kolegija nurodo, kad bendrieji gynybos būdai, užtikrinantys vieno svarbiausių privatinės teisės principų – *pacta sunt servanda* ([CK 6.38, 6.59 straipsniai](#)) – laikymąsi, yra įtvirtinti tiek bendrosiose [CK](#) sutarčių teisės nuostatose, tiek [CK](#) šeštosios knygos normose, reglamentuojančiose civilinę atsakomybę. Sutarties pažeidimo atveju egzistuoja du pagrindiniai gynybos būdai. Pagrindinis gynybos būdas yra reikalavimas įvykdyti sutartį natūra, alternatyvus būdas – reikalavimas atlyginti nuostolius.
33. Nagrinėjamos bylos atveju, sprendžiant dėl sutarties laisvės principo įgyvendinimo ribų, galimų nukentėjusios šalies savo teisių gynimo būdų, atsižvelgtina į šalių santykių specifiką.
34. Sutartis, atsakovei laimėjus aukcioną, sudaryta vadovaujantis Aprašu, reglamentuojančiu VDU viešų aukcionų, kuriuose parduodamas VDU nuosavybės teise valdomas nekilnojamasis turtas, organizavimą ir vykdymą informacinių technologijų priemonėmis interneto svetainėje [www.evarzytnes.lt](#). Aprašo 3 punkte įtvirtinta, kad jis privalomas aukciono organizatoriui, aukciono dalyviams ir potencialiems aukciono dalyviams.
35. Aprašo nuostatose įtvirtinta, kad, vadovaujantis patvirtintomis aukciono sąlygomis, skelbime apie aukcioną turi būti pateikta informacija – atsiskaitymo už nupirktą turtą terminas bei tvarka ir (arba) pirkimo–pardavimo sutarties sąlygos, įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo priemonės (8.8 punktas). Asmuo privalo patvirtinti, kad susipažino su šiuo Aprašu nustatyta tvarka (16 punktas). Organizuojant naują to paties turto aukcioną, jame neturi teisės dalyvauti nesąžiningas pirkėjas, t. y. asmuo, kuris nustatyta tvarka ir terminais nesumokėjo aukcione įsigyto turto kainos. Nesąžiningas pirkėjas tokiais atvejais privalo atlyginti naujo aukciono organizavimo ir surengimo išlaidas, taip pat sumokėti kainų skirtumą, jeigu naujame aukcione turtas parduotas už mažesnę kainą negu ta, kurios nesumokėjo nesąžiningas pirkėjas, kaip tai nustatyta [CK 6.422 straipsnio](#) 2 dalyje (24 punktas).
36. Pagal Aprašo 49.6 punktą turto pirkimo–pardavimo sutartyje turi būti nurodyti sutarties nutraukimo atvejai, tarp kurių – galimybė vienašališkai ne teismo tvarka nutraukti turto pirkimo–pardavimo sutartį, jeigu aukciono laimėtojas per sutartyje nustatytą terminą arba per papildomai nurodytą laiką neįvykdo sutarties sąlygų, nesumoka pirkimo kainos ir pradinės įmokos skirtumo sumos ir (ar) delspinigių. Nutraukus turto pirkimo–pardavimo sutartį dėl aukciono laimėtojo kaltės, aukcione parduotas turtas grąžinamas aukciono organizatoriui, o pirkėjui grąžinama jo sumokėta pirkimo kainos dalis kartu su pradine įmoka, atskaičius aukciono organizatoriaus patirtus nuostolius, įskaitant netesybas. Aukciono organizatorius turi teisę reikalauti iš aukciono laimėtojo padengti naujo aukciono rengimo išlaidas ir kainų skirtumą, jeigu naujame aukcione turtas ir kiti nekilnojamieji daiktai buvo parduoti už mažesnę kainą negu ta, kurią būtų turėjęs sumokėti aukciono laimėtojas.
37. Pagal [CK 6.420 straipsnyje](#) įtvirtintą teisinį reguliavimą pardavėjas gali nustatyti bet kokiais aukciono sąlygas. Tačiau nepaskelbtos aukciono sąlygos negali būti panaudotos prieš aukciono dalyvius, išskyrus atvejus, kai aukciono vedėjas šias sąlygas paskelbė aukciono dalyviams prieš gaudamas pasiūlymą (1 dalis).
38. Kasacinio teismo praktikoje konstatuota, kad kai daiktas parduodamas aukciono būdu, pagrindinės pirkimo–pardavimo sąlygos nustatomos aukciono sąlygose, ir šios sąlygos teisiskai saisto pirkėją ir pardavėją (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-286/2014](#); 2020 m. birželio 3 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-162-916/2020](#), 28 punktas).
39. Nagrinėjamu atveju viešo elektroninio aukciono sąlygose, be kita ko, nurodyta: vadovaujantis [CK 6.422 straipsniu](#), aukciono laimėtojas, nustatytais terminais neatsiskaitęs už aukcione įsigytą turtą, negali dalyvauti naujame šio turto aukcione, taip pat privalo atlyginti naujo aukciono organizavimo ir rengimo išlaidas bei sumokėti kainų skirtumą, jeigu naujame aukcione turtas parduotas už mažesnę kainą.
40. Aukciono protokole nurodyta, kad pirkėjas patvirtina, jog yra susipažinęs su Aprašu ir šio elektroninio aukciono sąlygomis. Pasirašydamas protokolą įsipareigoja įvykdyti visas šiame elektroniniame aukcione nurodytas sąlygas.
41. Atsakovės kaip aukciono laimėtojos atsakomybę ir teisines pasekmes už Sutarties sąlygų nevykdymą šalys aptarė Sutarties 12.3 punkte. Jame įtvirtinta pardavėjo teisė vienašališkai nutraukti Sutartį, jei pirkėjas nesumokės likusios daikto kainos. Tokiu atveju pirkėjui grąžinamos sumokėtos pagal Sutartį pinigų sumos (įskaitant garantinį įnašą), atskaičius pardavėjo patirtus nuostolius.
42. Pirmiau (šios nutarties 35, 36 punktuose) aptartos Aprašo nuostatos iš esmės atspindi [CK 6.244 straipsnyje](#) ir [CK 6.258 straipsnio](#) 5 dalyje nustatytą teisinį reguliavimą.
43. [CK 6.422 straipsnio](#) 1 dalyje įtvirtinta, kad kainą pirkėjas privalo sumokėti aukciono sąlygose nustatyta tvarka ir terminais. Pagal šio straipsnio

2 dalį, jeigu pirkėjas nustatyta tvarka ir terminais kainos nesumoka, aukciono vedėjas turi teisę įgyvendinti visas pardavėjo teises. Be to, aukciono vedėjas turi papildomą teisę paskelbti, kad rengia naują aukcioną tai prekei parduoti, per protingą terminą pranešęs pirkėjui. Šiuo atveju nesąžiningas pirkėjas neturi teisės dalyvauti naujame aukcione. Nesąžiningas pirkėjas tokiais atvejais privalo atlyginti aukciono vedėjui naujo aukciono organizavimo ir surengimo išlaidas, taip pat sumokėti kainų skirtumą, jeigu naujame aukcione daiktas buvo parduotas už mažesnę kainą negu ta, kurios nesumokėjo nesąžiningas pirkėjas.

44. [CK 6.258 straipsnio](#) 5 dalyje nustatyta, kad jeigu šalis nutraukė sutartį dėl to, kad kita šalis ją pažeidė, ir per protingą terminą sudarė nutrauktą sutartį pakeičiančią sutartį, tai ji turi teisę reikalauti iš sutartį pažeidusios šalies kainų skirtumo bei kitų vėliau atsiradusių nuostolių atlyginimo.
45. Įstatyme esant įtvirtintam imperatyviam sutartį pažeidusios šalies civilinę atsakomybę nustatančiam reguliavimui, pagal kurį sutartį pažeidusi šalis *privalo* nukentėjusiai šaliai sumokėti kainų skirtumą, šalis nebūtina sutartyje atskirai to aptarti, kad nukentėjusi šalis galėtų įgyvendinti atitinkamą reikalavimo teisę. Nagrinėjamos bylos kontekste tai reiškia, kad pirmiau nurodyti (žr. 30 punktą) atsakovės argumentai yra teisiskai nepagrįsti. [CK 6.156 straipsnio](#) 5 dalies nuostatos nagrinėjamu atveju apskritai neaktualios, atsižvelgiant į [CK 6.252 straipsnio](#) 2 dalyje įtvirtintą draudimą. Nepriklausomai nuo to, ar ieškovės pasirinktas gynbos būdas buvo įtrauktas į Sutartį, sutartinių įsipareigojimų, konkrečiai – pareigos nustatyta tvarka ir terminais sumokėti aukcione įsigyto turto kainą, pažeidimo atveju jis gali būti taikomas, nes tokią teisę garantuoja įstatymas, taip pat Aprašo nuostatos bei aukciono sąlygos. Aprašas, minėta, privalomas ne tik ieškovei, kaip aukciono organizatorei, bet ir atsakovei – aukciono dalyvei. Atsakovė aukcione dalyvavo tokiais sąlygomis, kokios buvo paskelbtos. Ji patvirtino, kad yra susipažinusi su Aprašo nuostatomis.
46. Taigi ieškovės pasirinktas pažeistų teisių gynimo būdas, reikalaujant priteisti iš atsakovės dėl jos neteisėtų veiksmų (aukciono nupirktų patalpų kainos nesumokėjimo) atsiradusių nuostolių atlyginimą, galėjo būti taikomas. Ieškovė ieškinį grindė ne vien Aprašo ir Sutarties nuostatomis, bet ir civilinę atsakomybę reglamentuojančiomis teisės normomis. Apeliacinės instancijos teismas skundžiamoje nutartyje pagrįstai konstatavo, kad šalys savo susitarimu negali pakeisti imperatyvių teisės normų, nustatančių civilinę atsakomybę, jos formą ar dydį ([CK 6.252 straipsnio](#) 2 dalis).
47. Pažymėtina, kad kasaciniu skundu atsakovė nekvestionuoja teismų išvados dėl jos civilinės atsakomybės sąlygų įrodymo, suponuojančio pagrindą tenkinti ieškinį. Teismų konstatuota, kad atsakovė, pasiūlusi didžiausią turto kainą ir laimėjusi aukcioną, aukciono protokole patvirtinusi, kad su Aprašu ir aukciono sąlygomis yra susipažinusi ir įsipareigoja jas vykdyti, sudariusi su ieškove Sutartį, kuria patvirtino, kad turi reikiamas finansines galimybes, gali prisiimti įsipareigojimus pagal Sutartį ir juos vykdyti, nesumokėjo patalpų kainos. Dėl šio pažeidimo Sutartis ieškovės vienašališkai buvo nutraukta. Atsakovė nepaneigė jos kaltės prezumpcijos. Dėl atsakovės neteisėtų veiksmų ieškovė patyrė nuostolių.

Dėl [CK 6.422 straipsnio](#) 2 dalyje įtvirtinto reikalavimo reikšmės konkrečių šios bylos aplinkybių kontekste

48. Pagal [CK 6.422 straipsnio](#) 2 dalyje įtvirtintą teisinį reguliavimą, jeigu pirkėjas aukciono sąlygose nustatyta tvarka ir terminais nesumoka kainos, aukciono vedėjas turi teisę, be kita ko, paskelbti, kad rengia naują aukcioną tai prekei parduoti, per protingą terminą pranešęs pirkėjui.
49. Atsakovė nesutinka su apeliacinės instancijos teismo išvada, kad ieškovės [CK 6.422 straipsnio](#) 2 dalyje nustatyto reikalavimo nesilaikymas – nepranešimas atsakovei per protingą terminą apie ketinimą rengti naują aukcioną – vertintinas kaip formalus pažeidimas, neeliminuojantis atsakovės pareigos atlyginti ieškovės patirtus nuostolius – sumokėti kainų skirtumą.
50. Teisėjų kolegija laiko pagrįsta apeliacinės instancijos teismo išvadą, kad aukciono vedėjo teisę paskelbti naują aukcioną kyla iš aukcioną laimėjusio pirkėjo įsipareigojimo sumokėti prekės kainą neįvykdymo, todėl reikalavimas per protingą terminą pranešti pirkėjui apie ketinimą surengti naują aukcioną iš esmės skirtas informuoti pirkėjui, kuriam taikomas draudimas dalyvauti naujame aukcione, jog sutartis su juo bus nutraukta ir jis bus laikomas nesąžiningu. Pranešant sudaromą galimybę tokiam pirkėjui atitinkamai ginti savo teises.
51. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad ieškovė naują patalpų aukcioną paskelbė po to, kai atsakovė (pirkėja) neįvykdė pareigos aukciono sąlygose nustatyta tvarka ir terminais sumokėti patalpų kainą ir jau buvo informuota apie Sutarties nutraukimą dėl šio pažeidimo. Kadangi šalių sutartiniai santykiai jau buvo pasibaigę, ieškovė neturėjo pareigos pranešti atsakovei apie naują aukcioną. Ieškovės sprendimas nebegalėjo turėti įtakos atsakovės padėčiai. Ginčo dėl turto pardavimo naujame aukcione kainos, priteisto nuostolių atlyginimo dydžio nėra, atsakovė dėl šių aspektų argumentų neteikė.

Dėl bylos procesinės baigties

52. Apibendrinama teisėjų kolegija nurodo, kad kasacinio skundo argumentai neteikia pagrindo panaikinti ar pakeisti skundžiamą nutartį. Apeliacinės instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė teisės normas, reglamentuojančias aukcioną laimėjusio pirkėjo atsakomybę už nuostolius, pardavėjo patirtus dėl įsipareigojimo sumokėti daikto kainą neįvykdymo, sutarties aiškinimą, ieškinio senatį. Teismas pagrįstai nusprendė, kad neatsižvelgiant į tai, jog šalys į Sutartį pažodžiui neperkėlė [CK](#) ir Aprašo nuostatų, įtvirtinančių konkretų ieškovės pažeistų teisių gynimo būdą, šis būdas gali būti taikomas, atsižvelgiant į šalis siejusių santykių specifiką ir faktines šios bylos aplinkybes.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

53. Pagal [CPK 93 straipsnio](#) 1 dalį šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. Netenkinus kasacinio skundo, atsakovei bylinėjimosi išlaidos neatlygintinos.
54. Ieškovė, pateikusi atsiliepimą į atsakovės kasacinį skundą, neprašė priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimo ir nepateikė kasaciniam teismui įrodymų, kurie patvirtintų, kad tokios išlaidos buvo patirtos. Dėl nurodytų priežasčių teisėjų kolegija neturi pagrindo spręsti klausimo dėl

bylinėjimosi išlaidų ieškovei atlyginimo.

55. Kasacinis teismas nepatyrė išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, todėl šių išlaidų atlyginimo priteisimo klausimas nesprendžiamas.
56. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegijos 2022 m. lapkričio 17 d. nutartimi atsakovei buvo atidėtas 2713 Eur žyminio mokesčio sumokėjimas, iki byla bus išnagrinėta kasacine tvarka. Bylą išnagrinėjus kasacine tvarka ir netenkinus kasacinio skundo valstybei iš atsakovės priteistinas 2713 Eur žyminis mokestis.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. spalio 4 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti valstybei iš atsakovės uždarnosios akcinės bendrovės „Ažuolas LT“ (j. a. k. 303403027) 2713 Eur (du tūkstančius septynis šimtus tryliką) Eur žyminio mokesčio už kasacinį skundą. Valstybei priteista suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5662.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjos

Goda Ambrasaitė-Balynienė

Gražina Davidonienė

Dalia Vasarienė